

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 15 (294) ВЕРАСЕНЬ 2020 ГОДА

БЕЛАРУСКІ АФАРЫЗМ

Няма сумлення – няма і чалавека

Ларыса Геніюш

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

СПАЧАТКУ ЗМЕНЫ Ў ВЫБАРЧАЕ ЗАКАНАДАЎСТВА, А ПОТЫМ У КАНСТЫТУЦЫЮ

Апошні месяц дзеючы кіраўнік Беларусі настойліва агітуе за ідэю зменаў Канстытуцыі Беларусі на рэферэндуме, звязваючы з гэтымі зменамі быццам бы магчымасць вырашэння праблемаў, якія існуюць у краіне. Пры гэтым ён абыходзіць бокам пытанне: а хто будзе лічыць галасы на гэтым рэферэндуме. Бо з савецкіх часоў засталося – хто лічыць, то той і выйграе.

Зразумела, што існуючая Канстытуцыя і рэальнае становішча ў краіне гэта амаль паралельныя рэальнасці, якія існуюць самі па сябе незалежна адзін ад аднаго. Крызіс жніўня і далейшыя падзеі паказалі вялікі разрыў паміж народам Беларусі і яе кіраўніцтвам. Тры дні грамадзянскай вайны, калі "слабавікі" не лічыліся ні з якімі законамі, жорстка катавалі мірных пратэстоўцаў, здзекваліся з затрыманых не атрымалі належнай ацэнкі ў пракуратуры, не прывялі да ўзбуджэння крымінальных спраў супраць сапраўдных катаў у пагонах. Кіраўніком краіны робіцца выгляд, што быццам бы нічога і не адбылося.

Відавочна, што Беларусь не стане цывілізаванай краінай пакуль не зробіць працу над памылкамі трох дзён жніўня, калі існавала без інтэрнэту. Але паводзіны яе першага кіраўніка ў статусе прэзідэнта не даюць ніякага шанца, што урокі будуць зроблены, што бязмежнікі ў пагонах будуць пакараны. Кіраўніцтва краіны працягвае размаўляць з пратэстуючым грамадствам на не зразумелай мове, а на мове якая не прыдугледжвае вырашэння праблемаў Беларусі, пэўных кампрамісаў дзеля яе будучыні.

І першая праблема, якая не жадаецца вырашацца, гэта праблема выбараў 9 жніўня, а дакладней праблема фальсіфікацыі галасавання, калі кіраўніку краіны напісалі 80% галасоў, а Светлане Ціханоўскай толькі 10%. Імкненне Лукашэнка вырашаць іншую праблему – змен Канстытуцыі і ігнараваць адсутнасць падліку галасоў большасцю ўчастковымі камісіямі не здымае праблему, а толькі адцягвае час Х. Найбольш актыўная частка грамадства, якая згуртавалася за гэтыя пратэстныя маршы, чакае прызнання праўды пра 9 жніўня.

А праўда адна – 9 жніўня на большасці участкаў краіны не было падліку галасоў. Замест падліку галасоў старшыні і намеснікі давалі лічбы, якія былі трэба кіраўніцтву выканаўчай улады. Так і атрымалася ў Гарадку, што на Гагарынскім участку за Святлану Ціханоўскую налічылі 420 галасоў і ў асноўны дзень яна перамагла – тут у камісіі быў прадстаўнік ад БСДП(Грамада), а на суседнім Зарэчанскім участку ў СШ №2, дзе кіравалі педагогі, Светлане напісалі толькі — 40(!!!) галасоў.

Таму, каб рэферэндум не прывёў да чарговагасупрацьстаяння,вартаспачатку змяніць выбарчае заканадаўства, якое дазволіць сфармаваць выбарчыя камісіі незалежныя ад выканаўчай улады, а таксама абавяжа камісіі лічыць кожны голас выбаршчыка і г.д. Але ці здольны на такія змены існуючы рэжым, які прызвычаіўся жыць у камфортных умовах без канкурэнцыі па напісаных для сябе выніках галасавання? Рытарычнае пытанне.

Зараз А. Лукашэнка не прызнае праблемы чэснага падліку галасоў праўладнымі камісіямі, то малая верагоднасць, што ён будзе гатовы змяніць выбарчае заканадаўства, якое абмяжуе яго магчымасці да фальсіфікацый.

Апазіцыя і чэсныя грамадзяне ўжо некалькі выбарчых кампаній адмыслова заклікалі Цэнтрвыбаркам Лідзіі Ярмошынай і участковыя камісіі лічыць кожны бюлетэнь, каб яго бачыў кожны член камісіі і кожны назіральнік. Але ні Цэнтрвыбаркам , ні праўладныя камісіі ні разу не пайшлі на тое, каб лічыць КОЖНЫ бюлетэнь.

Таму, каб не займацца чарговым выкідваннем народных сродкаў на забаву кіраўніка Беларусі пад нелегітымныя змены Канстытуцыі, варта патрабаваць неадкладных зменаў выбарчага заканадаўства.

Гэтыя змены павінны быць накіравана на стварэнне незалежных ад выканаўчай улады выбарчых камісій, якія чэсна будуць лічыць галасы выбаршчыкаў БЕЛАРУСІ. Бо менавіта выбаршчыкі, а не чыноўнікі, мусяць выбіраць уладу. Дачакаемся?

Леанід Гаравы

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

COVID-19

СІТУАЦЫЯ З COVID-19 ЗНОЎ СТАЛА ПАГАРШАЦЦА

За апошні тыдзень сітуацыя з каранавірусам у краіне стала пагаршацца. Пра гэта сведчаць даныя штабоў па прадухіленні завозу і распаўсюджвання выпадкаў інфекцыі, выкліканай каранавірусам.

Гарадоцкі раённы штаб па прадухіленні завозу і распаўсюджвання выпадкаў інфекцыі, выкліканай каранавірусам, інфармуе, што па стане на 29 верасня 2020 года раёне зарэгістравана 310 станоўчых тэстаў на COVID-19. Паправіліся - 282 чалавека.

Раённы штаб раней праінфармаваў, што па стане на 23 верасня 2020 года ў раёне зарэгістравана 294 станоўчых тэсту на COVID-19. Ачунялі 281 чалавек. Пра гэта піша сайт Гарадоцкага райвыканкаму.

З гэтай інфармацыі бачна, што калі прырост за тыдзень склаў 16 чалавек, то сярод ачуняўшых толькі адзін.

Нагадаем яшчэ, раённы штаб інфармаваў, што па стане на 16 верасня 2020 года раёне зарэгістравана 282 станоўчых тэсту на COVID-19, а ачунялі 273 чалавекі.

Пагаршэнне эпідэміялагічнай сітуацыі з COVID-19 адзначаюць і ў маштабах краіны.

У Беларусі зарэгістравана 77 946 чалавек з станоўчым тэстам на COVID-19 з пачатку пандэміі, паведамляе Міністэрства аховы здароўя ў сваім тэлеграм-канале. Прырост за суткі - 337 новых выпадкаў.

Ачунялі і выпісаныя 74 167 пацыентаў (плюс 47 за апошнія суткі), у якіх раней быў пацверджаны дыягназ COVID-19. За ўвесь перыяд распаўсюджвання інфекцыі на тэрыторыі краіны памерлі 822 пацыента (плюс чатыры за апошнія суткі).

Усяго праведзена 1 835 232 тэсту (9751 за апошнія суткі).

Выконваючы абавязкі міністра аховы здароўя Дзмітрый Піневіч на днях адзначыў рост захворвання COVID-19 у ЕС, Расіі і Украіне і назваў яго наступствам тых жорсткіх каранцінных мер, якія прымалі краіны падчас першай хвалі каранавіруса.

- Мы таксама, на жаль, прырастаем, гэты рост носіць характар паступовы, але такі - няўхільны. Мы яго чакалі. Калі было раней крыху больш за 200 выпадкаў захворвання ў суткі, то ў апошнія некалькі дзён мы ўжо бачым, гэты рост стаў вышэй 300 - крыху больш чым 300. І, на жаль, застаецца крыху менш за 50% - гэта горад Менск.

Л. Антонаў

"ВОТ ПОТОМУ Я ЕДУ В АВТОЗАКЕ..."

Домой не жди - я еду в автозаке...
Пишу, пока возможность есть писать.
Мне надоело жить в таком бараке,
Где голову хочу поднять, а мне:"Лежать!"

Мне надоело быть "овцой" и "крысой",
"Парнокопытной", "адщапенкай" у "лапцях",
"Канадскай балаболкай", "сизай", "лысай",
"Свидомай", "свиноматкой", "на сносях".

Я не хочу быть "наркоманкой", "проституткой",
Быть "недоматерью", "народцем" иль щенком.
Я не хочу быть прикроватной "белай уткай",
"Отбросом общества", спать с "потным мужиком".

Я не хочу быть "безработнай", "майданутай".
"Жить в городишке или на клочке земли"
И детям не хочу построить "будку".
На том "клочке" в грязище и пыли.

И потому я еду в автозаке,
Пишу, пока возможность есть писать.
Чтоб дети не в лаптях, а в новом фраке
На бал могли пойти и там "сплясать"!

Чтоб мой народ не ведал оскорблений,
Мог созидать, творить с душой, мечтать.
Чтобы доярка гордо, без стеснений
Могла сказать:"Я - оператор, я - гражданка и я - Мать".

Чтобы синонимом для слова "белоруска"
Были Свобода, Вера и Любовь,
Чтоб наконец произошла перезагрузка
И никогда не проливалась больше кровь.

Вот потому я еду в автозаке...

Аўтар невядомы

ЭКАНОМІКА

ШТО ДАПАМАГАЕ ФІЛІЯЛУ «ВІРАЎЛЯНСКІ»?

Філіял «Віраўлянскі» ЗП «Дзецкасельскі-Гарадок» - адно з лепшых сельгаспрадпрыемстваў Гарадоцкага раёна.

Каля дванаццаці гадоў таму расійскі канцэрн «Дзецкасельскі» набыў адну са стратных гаспадарак на Гарадоччыне. Інвестар мадэрнізаваў і пашырыў вытворчыя магутнасці, закупіў кароў высокапрадуктыўнай Галштынскай пароды, наладзіў неабходны парадак у працы і дысцыпліне. Праз некаторы час мясцовыя аграрыі сталі лічыцца аднымі з лепшых у малочнай галіны вобласці і флагманам сельскагаспадарчай галіны раёна. Там з'явіліся два суперсучасных жывёлагадоўчых комплексу: першы - на базе будынкаў былога калгасу ў аграгарадке Віраўля, другі - на новай пляцоўцы ў вёсцы Селішча. Залы для жывёлы абсталяваны кліматычнай і вентыляцыйнай сістэмамі. Памяшканне ў іх падзелены на чатыры секцыі, у якія быдла размяркоўваецца ў адпаведнасці са сваімі фізіялагічнымі паказчыкамі, у прыватнасці, узроўнем лактацыі. Ад гэтага залежыць рацыён буренок. Сартаванне ў групах адбываецца штодня. БРЖ чыпіравана, таму дадзеныя пра яго месцазнаходжанне, перанесеных хваробах і атрымліваемых леках, праходжанні прафілактычных працэдур і выніках доек ў рэжыме онлайн адсочваюцца спецыяльнай камп'ютарнай праграмай.

- Сёння ў падраздзяленні звыш 5 тыс. галоў буйной рагатай жывёлы, у тым ліку 2843 каровы. Сярэднясутачны надой на адну - 20 кг. Штодня атрымліваем каля 58 т малака, усё - гатункам «экстра», - сказаў дырэктар філіяла Валерый Пыркін. - Аснова, якая дазваляе дасягаць высокіх паказчыкаў у працы, - перадавыя тэхналогіі і абсталяванне, адборны статак, выбудаваная сістэма земляробства і прафесійныя кадры. Прадукцыя экспартуецца ў Расію і пастаўляецца ў айчынныя перапрацоўчыя арганізацыі.

Дакладныя інструкцыі і экалагічнасць

У «Віраўлянскім» кіруюцца адзінай для ўсяго канцэрна бібліятэкай рэгламентаў - пакрокавымі інструкцыямі па выкананні ўсіх вытворчых працэсаў. Яны могуць адрознівацца ад агульнапрынятых у галіне нормаў, але на практыцы даказалі сваю эфектыўнасць.

- Мы з ахвотай дзелімся сваім вопытам са спецыялістамі з іншых гаспадарак, цесна супрацоўнічаем з Віцебскай акадэміяй ветэрынарнай медыцыны, - паведаміў Валерый Пыркін. - Адсочваем новыя дасягненні навукі і тэхнікі, каб не адставаць ад часу. Аднак рабатызаваць вытворчасць не спяшаемся. З аднаго боку, аўтаматы дазваляюць выключыць уплыў чалавечага фактару на канчатковы вынік, з другога - любы збой у праграме, абсталяванні або перабой у энергасістэме паралізуюць працу. Плюс высокі кошт «робатаў».

Адна з найважнейшых задач гаспадаркі - клопат пра экалогію. Напрыклад, ўкаранёна унікальная сістэма гноявыдалення. Пад жывёлагадоўчымі комплексамі размяшчаецца сістэма інжынерных збудаванняў, куды паступаюць адходы жыццядзейнасці БРЖ. Гэтыя рэзервуары, па аб'ёмах якія не саступаюць самім будынкам, пакрытыя ПВХ-плёнкай, тэрмін службы якой не менш за 75 гадоў. Арганіка захоўваецца без доступу паветра, «спее», пасля чаго яе выкарыстоўваюць у якасці ўгнаеняі.

Ураджай радуе

«Віраўлянскі» цалкам забяспечвае сябе кармамі. У распараджэнні філіяла каля 12,6 тыс. га зямлі, з якіх 6,8 тыс. - ралля. Плошча апошняй паступова павялічваецца. Гэта вынік перазалужения шматгадовых траў. Выкананне тэхналогіі іх перасевания дазваляе атрымліваць большую ўраджайнасць з меншай тэрыторыі. Усяго гаспадарцы на год патрабуецца 35 тыс. т сенажу і 35 тыс. т кукурузнага сіласу.

- Надвор'е цяперашняй зімой была ідэальная для азімых - ня загінула ні аднаго гектара культур. Прыбралі 100 га рапсу з сярэдняй ураджайнасцю 30 ц / га і 430 га пшаніцы, у тым ліку 250 га на зерне, - 44 ц / га, - паведаміў галоўны аграном філіяла Сяргей Лапухоў. - Раней звычайнага пачаліся вясновыя палявыя работы. Мы няўхільна выконвалі тэхналогіі на ўсіх этапах работ, у тым ліку па абароне ад пустазелля і шкоднікаў, падкормцы ўгнаеннямі. Пасеяна каля 1,2 тыс. га ячменю, 1,3 тыс. га кукурузы і 459 га аднагадовых культур. Бо асноўная дзейнасць філіяла - жывёлагадоўля, галоўную ўвагу надаем нарыхтоўцы кармоў.

На нарыхтоўцы сенажу было задзейнічана тры кормаўборачныя камбайны JOHN DEERE. Адвозцы ўраджаю ажыццяўлялі дзесяць трактароў з вялікімі прычэпамі, з якіх пяць энерганасычаных «Беларус-3022», і два МАЗа. Травы касілі нямецкім трактарам Fendt 936, абсталяваным 9-метровай касілкай «Крона», якая адразу складвае скошаную масу ў валок з плюшчэннем, што дазваляе значна паскорыць працэс уборкі.

- У нас створаны добрыя ўмовы для механізатараў, ёсць сучасная тэхніка. Тыя, хто не мясцовы, раніцай у Віраўля і ўвечары ў Гарадок дастаўляюць аўтобусам прадпрыемства. Прадугледжана двухразовае бясплатнае харчаванне. Зарплата годная і выплачваецца своечасова, - адзначыў Сяргей Мікалаевіч. - Асаблівых праблем з тэхнікай неўзнікала. Увыпадку паломак іх аператыўна ліквідавалі сіламі сваіх спецыялістаў. Рэгулярна абнаўляем тэхніку і абсталяванне. У бягучым годзе з'явіліся новыя плугі, культыватар, апырсквальнікі для працы са сродкамі абароны раслін і сеялка.

Па выніках кампаніі ў гаспадарцы два камбайнера-тысячніка - Аляксандр Філіпаў і Аляксандр Хадзюня. Таксама тысячу тон збожжа перавёз вадзіцель Сяргей Яўсееў. Як лепшы механізатар на прэмію Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання вылучаны Андрэй Янчанка.

Дзякуючы зладжанай працы і самааддачы кожнага работніка ў 2020-м «Віраўлянскі» на 35% больш нарыхтаваў кармоў, чым у мінулым годзе, на 7 цэнтнераў з гектара павялічылася ўраджайнасць збожжавых, на 10 - рапсу. Спыняцца на дасягнутым у філіяле не збіраюцца, каб у чарговы раз даказаць, што нездарма лічацца флагманам у АПК Гарадоцкага раёна.

Філіял «Віраўлянскі» ЗП «Дзецкасельскі-Гарадок» адкрыты ў 2008-м і стаў адным з лідэраў па вытворчасці малака ў раёне і вобласці. Акрамя таго, па надоях ўваходзіць у топ-50 лепшых гаспадарак Беларусі. Тут працуе звыш 280 чалавек, летам колькасць ўзрастае за кошт сезонных вакансій у раслінаводстве. Сярэдні заробак - 1 тыс. руб.

Канцэрн «Дзецкасельскі» створаны ў 2007 годзе на базе аднайменнага ордэна Леніна сельскагаспадарчага вытворчага кааператыва «Племянны завод па гадоўлі буйной рагатай жывёлы чорна-пярэстай пароды» у Ленінградскай вобласці, заснаванага ў 1931 годзе. Сёння ён аб'ядноўвае звыш 20 аграпрамысловых і перапрацоўчых прадпрыемстваў у Расіі і Беларусі.

Пераклад на родную мову рэдакцыі сайта

Эдуард Каралевіч
Паводле "Віцебскія весці"

ЗДАРЭННЕ

ПІЎ І ВЫКРАДАЎ МАЁМАСЦЬ ГАСПАДАРА

Кожны чалавек у сучасным свеце ведае, што давяраць можна толькі тым, хто цябе разумее і ніколі не здрадзіць. Такіх людзей, на самай справе, не так шмат, як нам хацелася б. Нездарма паўтараюць, што нельга давяраць малазнаёмым людзям, асабліва тым, хто залежны ад спіртных напояў.

Так, грамадзянін, умоўна назавем яго Аляксандр, 1987 г. н., які пражывае ў г. п. Езярышча, вясной гэтага года пазнаёміўся з Іванам (імя зменена), 1953 г. г. р. Мужчыны пасябравалі і сталі перыядычна сумесна распіваць спіртныя напоі за кошт другога ў яго доме.

Калі спіртное сканчалася, і гаспадар дома клаўся спаць, Аляксандр выкрадаў яго маёмасць, каб прадаць, і купіць алкаголь. За ўвесь час ён паспеў выкрасці ў «сябра» бензатрымер, электрэдрыль, шуруповёрт, рыбалоўныя блёсны. Таксама госць спрабаваў скрасці бензапілу, аднак гаспадар прачнуўся і спыніў яго, а затым звярнуўся ў міліцыю.

У дачыненні да злодзея ўзбуджаная крымінальная справа па ч.1 арт.205 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь — таемнае выкраданне маёмасці (крадзеж). З праваралушальніка ўзята абавязацельства аб яўцы, праведзены дактыласкапічная і таваразнаўчая экспертызы. Расследаванне працягваецца.

Пераклад на родную мову

Л. Антонаў
Паводле інфаомацыі «Гарадоцкі веснік»

РЭЙД

НАЗІРАЛЬНЫЯ КАМІСІІ АКТЫЎНА ПРАЦУЮЦЬ

Каб папярэдзіць надзвычайныя сітуацыі на тэрыторыі Гарадоцкага раёна працягваецца прафілактычная праца з насельніцтвам пад выглядам назіральных камісій.

Чарговы рэйд назіральнай камісіі з удзелам зацікаўленых суб'ектаў прафілактыкі пад кіраўніцтвам старшыні, адбыўся на тэрыторыі Першамайскага сельскага Савета.

Надыходзіць ацяпляльны сезон і як паказвае статыстыка, колькасць здарэнняў з-за парушэнняў правілаў бяспекі пры эксплуатацыі электрапрыбораў і прыбораў ацяплення традыцыйна расце. Таму галоўная мэта наведвання домаўладанняў — аказанне дапамогі тым, хто ў сілу сталага ўзросту або фізічнага стану, мае патрэбу ў забеспячэнні бяспечных умоў пражывання. Гэта адзінокія пенсіянеры, пажылыя людзі і інваліды.

У ходзе рэйду члены камісіі надавалі ўвагу фактарам, якія ўплываюць на бяспеку грамадзян, правяралі спраўнасць газавага абсталявання, аўтаномных пажарных апавяшчальнікаў, праводкі, пячнога ацяплення. Алене Васільеўне выратавальнік аказаў дапамогу ў замене батарэйкі ў АПА. З Людмілай Вячаславаўнай работнік Гарадоцкага раённага аддзела па НС правёў падрабязную прафілактычную гутарку па навядзенні парадку на прыдамай тэрыторыі. Аляксандра Сцяпанавіча выратавальнік пахваліў за добрасумленнае захаванне пажарнай бяспекі і ставіў у прыклад аднаяскоўцам пры далейшым наведванні домаўладанняў вёскі.

Ад тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва пажылым людзям прапаноўвалася аказанне аднаразовай дзяржаўнай дапамогі і магчымасці найму сацыяльнага работніка для палягчэння жыццядзейнасці.

Задача назіральнай камісіі- высветліць, каму неабходная дапамога, а каму — кантроль. Для гэтага і наведваецца кожны дом, каб прадухіліць надзвычайныя сітуацыі. Будзь лягчэй папярэдзіць!

Пераклад рэдакцыі сайта

Т. Гаражанка

Аб'ява

Аператыўная інфармацыя аб падзеях Гарадоччыны, рэгіёна і больш, чым у газеце, зараз па-беларуску і па-расейску з'яўляецца на новым Інтэрнэт рэсурсе: http://haradok.info

****

Наша газета "Гасцінец" пачала размешчацца на партале http://haradok.info ў раздзеле "Газета "Гасцінец", дзе ствараецца архіў за мінулыя гады.

****

Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Гасцінец» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – і вы яго атрымаеце. Калі ўжо не жадаеце атрымліваць выданне, то патэлефануйце у рэдакцыю.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ШТО ВЫВЕЛА СОТНІ ТЫСЯЧ БЕЛАРУСАЎ НА ПЛОШЧЫ?

Паводле афіцыйнай версіі, неаднаразова агучанай адзіным палітыкам (АП), — замежныя лялькаводы. Бо ўнутраных прычын для гэтага ў дзяржаве для народа няма і быць не можа. Прынамсі, асабіста ён іх не заўважыў.

Але калі прызнаць, што такое тлумачэнне ўтрымлівае хоць бы драбніцу ісціны, то ўсіх дзяржаўных прапагандыстаў неабходна тэрмінова звальняць за прафнепрыдатнасць.

Звернемся да бюлетэня «Рэспубліка Беларусь у люстэрку сацыялогіі» за 2018 год, падрыхтаванага спецыялістамі Інфармацыйна-аналітычнага цэнтра (ІАЦ) пры АП. Салідны дакумент салідных людзей. У мяне няма падставаў яму не давяраць.

Цытую: «На сучасным этапе ў кожнага жыхара краіны ёсць магчымасць аператыўна атрымліваць звесткі пра сітуацыю ў краіне і за мяжой у зручнай для яго форме: на 1 лістапада 2018 года ў краіне дзейнічаюць 9 інфармацыйных агенцтваў, выдаюцца 746 газет і 860 часопісаў, транслююцца дзясяткі тэлеканалаў, ажыццяўляюць вяшчанне 176 радыёпраграм. Шырока прадстаўлены і вэб-сайты, якія публікуюць актуальныя навіны і забаўляльны кантэнт».

Колькасць газет уражвае. Але не будзем цешыць сябе. Не ўсё золата, што блішчыць, і не ўсё карыстаецца попытам, што надрукавана на газетнай паперы. У першай дзясятцы няма ні аднаго незалежнага выдання. А замыкае ТОП-10 газета «Звязда», чыя аўдыторыя (2%) не перавышае хібнасці вымярэння. Што ж тады казаць пра ўплывовасць выданняў, якія ў першую дзясятку не трапілі.

Ад друкаваных выданняў пяройдзем да тэлебачання, якое згодна з прызнаннем сацыёлагаў ІАЦ, «па-ранейшаму застаецца для беларускіх грамадзян галоўнай крыніцай інфармацыі пра падзеі ў рэспубліцы і свеце».

Аднак паводле папулярнасці і ўзроўню даверу, як і ў выпадку з газетамі, тэлеканалы «Белсат» і «Еўраньюс» вядучым дзяржаўным каналам — не супернікі.

Інтэрнэт, безумоўна, апісаную вышэй карціну «змазвае». Праз два-тры гады ён стане для большасці беларусаў галоўнай крыніцай інфармацыі пра падзеі ў краіне і свеце. Стане, але пакуль яшчэ не стаў.

Дык чаму ж лялькаводы з-за мяжы аказаліся настолькі эфектыўнымі пры рэалізацыі сваіх злачынных планаў? А дзе была пры гэтым ідэалагічная вертыкаль?

Выбары і сяржанты

Праўда, як любіць паўтараць палітолаг Станіслаў Бялкоўскі, — гэта версія, якая найбольш задавальняе. У вершнікаў — свая праўда, у пяхоты — свая.

Так, згодна з версіяй кіраўнікоў палатаў беларускага парламента Наталлі Качанавай і Уладзіміра Андрэйчанкі, якой яны падзяліліся са старшынямі парламентаў дзяржаў — чальцоў Еўрасаюза, выбары 9 жніўня прайшлі ў адпаведнасці з Канстытуцыяй і законамі РБ.

Наконт колькасці грамадзян, якія рэальна падтрымалі дзеючы курс, у грамадстве ідуць гарачыя спрэчкі. Але, павінен прызнацца, яны мяне мала цікавяць. І тут спатрэбіцца тлумачэнне.

Галасы лічаць на выбарах. Аднак дзе тыя шчаслівўчыкі, якія здолелі прыняць удзел у беларускіх выбарах пасля 1996 года? Выбары — гэта ў першую чаргу сумленны падлік галоў. Безумоўна, да такога падліку яны не зводзяцца, але калі сумленны падлік не забяспечаны, то пра якія выбары гаворка?

Каб выпадкова дарэмна не пакрыўдзіць людзей годных, з якіх і камплектуюцца ў Беларусі ўчастковыя выбарчыя камісіі (УВК), я — з дапамогай пісьменніка Габрыэля Маркеса — перанясуся ў Калумбію: «Выбары прайшлі спакойна. У нядзелю, у восем гадзін раніцы, на плошчы была ўстаноўлена драўляная скрыня пад аховай шасці салдат. Галасаванне было цалкам свабодным, у чым Аўрэліяна мог пераканацца сам — амаль увесь дзень ён прастаяў побач з цесцем і сачыў, каб ніхто не прагаласаваў больш за адзін раз. У чатыры гадзіны дня барабанны дроб абвясціў пра канец галасавання, і дон Апалінар Маскотэ апячатаў скрыню ярлыком са сваім подпісам. Увечары, седзячы за партыяй у даміно з Аўрэліяна, ён загадаў сяржанту сарваць ярлык і падлічыць галасы. Ружовых паперак было амаль столькі ж, колькі блакітных, але сяржант пакінуў толькі дзесяць ружовых і папоўніў нястачу блакітнымі. Потым скрыню апячаталі новым ярлыком, а на наступны дзень, ледзь развіднела, адвезлі ў галоўны горад правінцыі» («Сто гадоў адзіноты»).

Беларусь, наколькі мне вядома, знаходзіцца не ў Лацінскай Амерыцы, а ў геаграфічным цэнтры Еўропы. Ці азначае гэта, што мясцовыя сяржанты пазбаўленыя магчымасці ўплываць на падлік галасоў?

Каб знайсці правільны адказ, звернемся да статыстыкі фарміравання УВК. Паводле інфармацыі Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў, да 24 чэрвеня было сфарміравана 5 723 участковых выбаркамаў, у склад якіх увайшлі 63 347 чалавек. З 539 прадстаўнікоў апазіцыйных партый у камісіі ўключылі ўсяго шэсць.

Далей працягваць?

Паміж Богам і Д'яблам

Праўда, як любіць паўтараць палітолаг Станіслаў Бялкоўскі, — гэта версія, якая найбольш задавальняе. Прыведзеная вышэй статыстыка фарміравання УВК многіх у Беларусі задавальняе, і найперш задавальняе яна службоўцаў, што чэрпаюць свае даходы з бюджэтнай кармушкі.

Пазнаць гэтых людзей нескладана. Гэта яны сёння гучней за ўсіх крычаць наконт неабходнасці захавання законаў і палохаюць абывацеляў каляровымі рэвалюцыямі і танкамі NATO, што нібыта вось-вось гатовыя рушыць на Гродна.

Але не перавяліся яшчэ людзі, якія спрабуюць вярнуць праўдзе яе першапачатковую ўніверсальную прыроду. Прапаную прыслухацца да словаў архіепіскапа Гродзенскага Арцемія (Кішчанкі): «…нельга гуляцца з Праўдай, перакручваць яе на карысць палітычнай мэтазгоднасці. Таму што Праўда — гэта той каштоўнасны феномен і сэнсавая катэгорыя, за якой стаіць — БОГ! І калі Праўда бярэцца ў двукоссі і лёгкім рухам рукі ператвараецца ў хлусню, то зняважаецца Той, Хто — Бацька Праўды! І на арэну выходзіць іншы бацька. Бацька хлусні. Якога, як мы ведаем з Божага слова, завуць — Д'ябал. І яшчэ мы пра яго ведаем, што "Ён быў чалавеказабойцам ад пачатку" (Евангелле ад Іаана 8, 44)».

Рэакцыя з боку АП на такі погляд на праўду не прымусіла сябе доўга чакаць: «Мяне здзіўляе пазіцыя нашых канфесій. Дарагія мае святары, пасталейце ды займіцеся сваёй справай. У храмы людзі павінны прыходзіць маліцца! Цэрквы, касцёлы — не для палітыкі. Туды людзі душой павінны прыходзіць, як гэта было заўсёды».

АП пераканаў, што святары пайшлі за адшчапенцамі. Галоўнаму спецыялісту па падзеле беларусаў на чыстых і нячыстых, зразумела, лепш бачна. Для тых жа, хто яшчэ не ведае, спатрэбіцца тлумачэнне: адшчапенцы, разам з пацукамі і уркамі — гэта новая генерацыя грамадзян рэспублікі-партызанкі, што на ўсю моц праявіла сябе падчас электаральнай кампаніі.

У іх шэрагі бліжэйшым часам залічаць і святароў, якія адмовіліся «пасталець». Царква ў Беларусі адасобленая ад дзяржавы, але яна не аддзеленая ад жыцця. У гэтым праблема…

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы Час"

ІНАЎГУРАЦЫЯ

ПАТАЕМНАЯ ІНАЎГУРАЦЫЯ І «ПРЭЗІДЭНТ — ЦІХАР»

Зранку 23 верасня сталіца Беларусі аказалася спустошанай. Спачатку людзі паведамілі, што да Палацу Незалежнасці — рэзідэнцыі Лукашэнкі, прывезлі роту ганаровай варты. Потым цэнтральныя транспартныя артэрыі Мінска перакрылі ўвогуле.

Відавочна, гэтак рыхтаваліся да «патаемнай інаўгурацыі» Лукашэнкі. Па законе інаўгурацыя павінна прайсці не пазней чым праз два месяцы пасля абвяшчэння вынікаў выбараў. Дзейныя паўнамоцтвы ў Лукашэнкі сканчаюцца 5 лістапада.

Аднак насамрэч гэтая працэдура — інаўгурацыя, — такая ж бессэнсоўная, як і паказальная. Бессэнсоўная — таму што не мае ніякай юрыдычнай моцы, бо парушаная працэдура яе правядзення.

І парушыў яе сам Лукашэнка, які любіць змяняць усё і ўся, дэманструючы сваю ўладу. Яшчэ даўным-даўно ён скасаваў Вышэйшы Гаспадарчы суд, з-за чаго, па вялікім рахунку, трэба мяняць Канстытуцыю, бо згадка пра неіснуючую структуру там засталася. Засталася яна і ў працэдуры інаўгурацыі.

Згодна заканадаўству, «прэзідэнт уступае на пасаду пасля прынясення прысягі… Прысяга прыносіцца ва ўрачыстай абстаноўцы ў прысутнасці дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў і членаў Савета Рэспублікі, суддзяў Канстытуцыйнага, Вярхоўнага і Вышэйшага Гаспадарчага судоў не пазней двух месяцаў з дня выбрання прэзідэнта. З моманту прынясення прысягі нававыбраным прэзідэнтам паўнамоцтвы папярэдняга прэзідэнта спыняюцца».

Такім чынам, прадстаўнікоў скасаванага Вышэйшага Гаспадарчага суду не будзе, а значыць, і прысяга, і працэдура інаўгурацыі — не дзейсныя.

Цікава яшчэ і тое, што «З моманту прынясення прысягі нававыбраным прэзідэнтам паўнамоцтвы папярэдняга прэзідэнта спыняюцца». Калі Лукашэнка прачытаў яе тэкст — усё, ён больш не прэзідэнт. Ён склаў свае мінулыя паўнамоцтвы. Цяпер для цывілізаванага свету ён — звычайны «грамадзянін Рэспублікі Беларусь». Ён мог бы пабыць прэзідэнтам яшчэ больш за месяц, але… Сам вырашыў. Што зробіш? Нічога.

І, канешне ж, для прынясення прысягі павінна быць «урачыстая абстаноўка». Урачыстую абстаноўку гэтым разам забяспечвалі тысячы сілавікоў, што атачылі Палац Незалежнасці, і прыгонных людзей, якіх звезлі на мерапрыемства, нават не тлумачачы, што за яно і навошта яны. Пра інаўгурацыю да апошняга маўчалі афіцыйныя СМІ, тэлеграм-каналы і нават прэс-сакратарка самога Лукашэнкі. А дэпутаты ў адзін голас заяўлялі: яны не атрымлівалі запрашэння на інаўгурацыю.

…Чалавек, які «быў абраны 80% выбаршчыкаў», ехаў на інаўгурацыю па спустошаных вуліцах. Падаецца ж — урачыстасць! Але ніводзін чалавек «з народа» не выйшаў (не мог выйсці, напэўна, нават калі б меў такое жаданне) на цэнтральныя вуліцы сталіцы, каб павітаць перамогу таго, за каго ён прагаласаваў. Чаму? Бо, можа быць, за Лукашэнку сапраўды ніхто не галасаваў?

Інтэрнэт адразу ж пачаў кпіць: «Прэзідэнт — ціхар»; «Патаемная інаўгурацыя — выбітная прыкмета 80%-най падтрымкі»; «Вядомы выраз "сам сябе не пахваліш — ніхто і не пахваліць" можна перарабляць на "сам сябе не інаўгуруеш — ніхто не інаўгуруе"»; «І трагічны, і камічны эпізод беларускай гісторыі: чалавек, які сцвярджае, што за яго прагаласавалі 80%, гэта значыць абсалютная большасць, будзе ўступаць на пасаду, хаваючыся ад гэтай самай "сваёй" большасці».

Карацей, гэта была самая клоўнская інаўгурацыя ў гісторыі Беларусі. Відавочна, што насамрэч, «інаўгуруй — не інаўгуруй, усё роўна атрымаеш…» Дакладней, не атрымаеш той самай «усенароднай падтрымкі», якая і надае легітымнасці кіраўніку дзяржавы.

Такім чынам, можна лічыць, што Лукашэнка склаў з сябе паўнамоцтвы прэзідэнта Беларусі. Пакуль што ён яшчэ кіруе — выключна чыноўнікамі і сілавікамі. Уся астатняя краіна яго абраным прэзідэнтам не лічыць. І, з такой інаўгурацыяй — лічыць і не будзе.

Я ж кажу — бессэнсоўнае мерапрыемства.

Сяргей Пульша
"Новы Час"

МІРНЫ ПРАТЭСТ

ЦІ САПРАЎДЫ БЕЛАРУСКАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ ДЫСКРЭДЫТАВАЛА СТРАТЭГІЮ МІРНАГА ПРАТЭСТУ?

Што тычыцца выніку супрацьстаяньня ў Беларусі, то на яго моцны ўплыў аказала хутчэй умяшаньне Расеі, чым пытаньне суадносін мірных і немірных мэтадаў.

У расейскай «Новой газете» зьявіўся артыкул палітоляга, дасьледчыка University College of London Уладзіміра Пастухова «Рэвалюцыя адыходзіць зь Беларускага вакзала. Стратэгія мірнага пратэсту сур'ёзна дыскрэдытаваная ў Менску».

Мірныя і нямірныя рэвалюцыі

Галоўны сэнс артыкула ў тым, што беларускі досьвед паказвае, што эпоха мірных («каляровых») рэвалюцый нібыта заканчваецца, мірным шляхам перамагчы нэататалітарны рэжым (найперш на постсавецкай прасторы) немагчыма.

Тут з самага пачатку хацелася б запярэчыць, што гэтая эпоха закончылася раней. Нямірных рэвалюцый у XXI стагодзьдзі было нямала. У Беларусі дасюль хаваецца былы прэзыдэнт Кіргізстану Курманбек Бакіеў, якога кіргіскае правасудзьдзе імкнецца прыцягнуць да адказнасьці за расстрэл пратэстоўцаў падчас рэвалюцыі 2010 году. Потым была крывавая «арабская вясна», у выніку якой рэвалюцыі ў Лібіі, Сырыі, Эгіпце выліліся ў грамадзянскія вайны. І кульмінацыяй нямірнай рэвалюцыі быў украінскі Майдан 2014 году.

Таксама няма нічога эксклюзіўна беларускага і ў тым, што за доўгі час панаваньня рэжыму Лукашэнкі тут сфармавалася асобная кіроўная кляса, якая «зьяўляецца калектыўным бэнэфіцыярам» мадэлі дзяржаўнага капіталізму ў Беларусі. Любая палітычная сыстэма ў любой краіне, асабліва калі яна доўга існуе, фармуе сацыяльны слой, на які яна абапіраецца і які становіцца яе бэнэфіцыярам.

Велізарная роля дзяржавы

Асаблівасьці беларускай сытуацыі, якія тлумачаць моц існага рэжыму і часткова ягоную жорсткасьць, палягаюць у іншым. Найперш тут замацавана вялізарная роля дзяржавы ў эканоміцы, сацыяльнай сфэры, грамадзтве ўвогуле. У значнай ступені гэта савецкая спадчына. Такога ўсёахопнага дзяржаўнага кантролю няма ў іншых аўтарытарных рэжымах XXI стагодзьдзя. Беларусь тут можна параўнаць хіба што з Кітаем.

Дык вось, гэты дзяржаўны монстар, Левіяфан, стварае сытуацыю, калі кантролем за палітычнай лаяльнасьцю грамадзян і палітычнымі рэпрэсіямі займаюцца ня толькі праваахоўныя органы і спэцслужбы, але і ўсе дзяржаўныя ўстановы.

На гэта працуе ўся сыстэма адукацыі. Пра ролю настаўнікаў у фальсыфікацыі выбараў не пісаў толькі лянівы. Загадчыцы дзіцячых садкоў пагражаюць забраць дзяцей у бацькоў, якія ходзяць на мітынгі. На дзяржпрадпрыемствах функцыянуе кантрактная сыстэма, якая дазваляе хутка пазбаўляцца ад неляяльных бунтароў. Дзяржаўныя правайдэры блякуюць інтэрнэт. Дзяржаўныя ЖЭСы адключаюць сьвятло ў непажаданых офісах (краме Symbal.by Паўла Белавуса), зафарбоўваюць непажаданыя надпісы на сьценах. І так далей.

Такі татальны ахоп быў бы немагчымы, калі б у краіне існаваў вялікі недзяржаўны сэктар ня толькі ў эканоміцы, але і ў сацыяльнай сфэры. Дарэчы, гэта адна з галоўных прычын, чаму Лукашэнка так упарта трымаецца за дзяржаўны сэктар і не дапускае прыватызацыі.

У Беларусі апазыцыя пазасыстэмная

Другі момант. У пераможных «каляровых рэвалюцыях» у Югаславіі, Грузіі, Украіне (у «недарэвалюцыі» ў Вэнэсуэле) апазыцыя мела вялікія пляцдармы ў палітычнай сыстэме. Яна прысутнічала ў парлямэнце, органах мясцовага самакіраваньня. Цэлыя рэгіёны ўзначальваліся апанэнтамі кіроўных рэжымаў.

У Беларусі ў гэтым пляне палітычная сыстэма абсалютна стэрыльная. Няма ніводнай выспы, ніводнага лапіка, які б мела апазыцыя ў палітычнай сыстэме. Тут жорсткі кансалідаваны рэжым, а апазыцыя чвэрць стагодзьдзя абсалютна пазасыстэмная. У гэтым таксама палягае моц рэжыму. Дзяржаўныя інстытуты абсалютна незалежныя ад грамадзтва. Таму маральна-псыхалягічны ціск народнага пратэсту на іх пакуль не прыносіць плёну.

І апошняе, цесна зьвязанае з папярэднім. Цягам чвэрці стагодзьдзя ня толькі дзяржаўныя мэдыя, але і ўся сыстэма ідэалягічнай працы займаецца татальнай дэманізацыяй праціўнікаў рэжыму. Афіцыйны ідэалягічны канструкт даводзіў, што ўвесь народ падтрымлівае Лукашэнку, для апазыцыі няма сацыяльнай базы, ёсьць толькі купка «адмарозкаў», замежных агентаў. То бок з 1990-х гадоў краіна існуе ў стане халоднай грамадзянскай вайны. Гэта часткова тлумачыць тую жорсткасьць, якую дэманструюць сілавыя структуры падчас задушэньня народнага пратэсту.

…Што тычыцца выніку супрацьстаяньня, то на яго больш уплывае хутчэй умяшаньне Расеі, чым пытаньне суадносін мірных і нямірных мэтадаў.

Валер Карбалевіч
Навіна з сайта: www.svaboda.org

ЭКАНОМІКА

ЧТО БУДЕТ С ЭКОНОМИКОЙ ПОСЛЕ ПРОТЕСТОВ?

Поговорили с финансовым менеджером Сергеем Королем, о том, какое будущее ожидает белорусскую экономику в результате протестов и как из похожих ситуаций выходили другие страны в разное время. Сергей получил степень магистра в университете Джонса Хопкинса по специальности «Международная экономика и финансы», он также имеет степень Executive MBA института INSEAD и сертификат CFA (Chartered Financial Analyst).

Сценарий 1. В Беларуси без изменений: власть остается прежней, помогает Россия

— Какие бы аналогии мы ни проводили с другими странами, они все равно будут отличаться. Но можно попробовать: например, с ходу приходят на ум две ситуации, которые вообще не вписываются в картину, поскольку то был период социализма. Это протесты в Чехии в 1968 году и в Польше в 1980-м, которые в обоих случаях не увенчались успехом: победило правительство с помощью внешних сил — Советского Союза.

Но интересно, что те же внешние силы, которые помогали подавлять протесты, в итоге были заинтересованы, чтобы в этих странах наступила стабильность. Поэтому в дальнейшем Советский Союз оказывал и экономическую помощь своим ставленникам в Чехословакии и Польше.

Если все закончится победой режима Лукашенко, то, наверно, это и есть самая близкая аналогия. Ведь тогда будет оказана со стороны России экономическая поддержка прежде всего в пользу режима.

В этой ситуации совершенно понятно, что будет сделано: Россия даст основательный кредит, измеряемый не миллионами, а миллиардами; могут восстановить схему субсидирования переработки нефти без тарифных обложений; могут сделать капитальные инвестиции в определенные предприятия (например, те, где наблюдался больший уровень недовольства) — все это вполне возможно. Но не бесплатно — ценой этому станет потеря суверенитета.

И с экономической точки зрения вполне возможно, что в Беларуси восстановление наступит очень быстро. Просто потому, что по отношению к экономике страны это достаточно большие объемы поддержки. Тогда, я бы сказал, возникнет не просто нормализация ситуации, но даже что-то похожее на подъем.

Правда, этот подъем будет иметь совершенно другую структуру: не такую, как в последние пять лет, когда такие элементы развития и роста в экономике Беларуси происходили из секторов будущего, связанных с интегрированием страны в глобальные процессы. Этот подъем станет временным и будет происходить из старых секторов (промышленный сектор советского периода), потому как новый сектор закроется, уедет, прекратит свое существование до тех пор, пока не возникнут благоприятные условия.

Сценарий 2. В Беларуси без изменений: власть остается прежней, но мы идем по пути Китая

Еще один пример и возможный сценарий развития — это Китай после восстания на площади Тяньаньмэнь. Изначально оно было подавлено, а затем, я бы сказал, и обезоружено. Китайские власти нашли возможности выпустить пар из движения протеста — и оно просто прекратилось так же спонтанно, как и началось.

Но вот что произошло в результате восстания: знаменитое китайское развитие, либерализация экономической жизни и интеграция страны в мировую экономику случилось именно после площади Тяньаньмэнь. Да, началось все раньше — за 10 лет «до», но достигло своего апогея уже по завершении этих событий.

Такой сценарий возможен и у нас, но его трудно себе представить в условиях Беларуси из-за внешнего фактора: для нас это возможно только в том случае, если каким-то образом будет найден хоть какой-то компромисс и сам режим осознает, что он не хочет впадать в зависимость от Москвы, а пожелает вернуться на путь развития.

Плюс отличие Беларуси от Китая в этой ситуации в том, что у последнего на тот момент было партнерство с крупнейшей экономикой мира — его уже тогда поддерживали США. А у белорусского режима партнерства нет ни с кем, кроме России.

Другие примеры сложно приводить, потому что всегда в таких ситуациях решающую роль играет то, что происходит после подобного политического кризиса. Допустим, в Европе после глобального финансового кризиса (2010-2011 годы) тоже было очень много недовольства — особенно в южных странах.

Но все это государства с относительно функционирующим демократическим процессом и без такого решающего внешнего влияния. В них произошло восстановление экономики вполне нормальным путем: сначала все упало, а потом по логике спроса и предложения постепенно восстановилось — в каждой из стран в разной степени.

Времени на это было потрачено тоже по-разному: в Испании быстрее — меньше чем 2 года, в Греции этот процесс занял 8 лет. Латвия в то время упала в полный штопор на 6 месяцев, но так же быстро из него и выбралась, потому что были быстро приняты очень крайние меры в виде шоковой терапии, которые и подействовали. Они могли себе это позволить, потому как страна ценит свою независимость и люди были готовы на все, чтобы ее сохранить.

В странах, в которых кризис вызван в первую очередь политическими причинами, как в Беларуси, пути выхода из него зависят от того, какой сценарий возьмет верх в решении противостояния в стране.

Сценарий 3. В Беларуси все изменилось: протестующие взяли свое

Есть большая вероятность, что будет так, как Лукашенко и сказал: все войдет в экономический штопор. И во время этого есть серьезный риск разграбления государственной собственности внутренними и внешними силами, главные участники которых — приближенные к власти люди. Это, скажем так, украинский сценарий развития ситуации.

Как заметил немецкий экономист Даниэль Крутцинна, в этом случае российское направление перекроется: цены на энергоносители станут мирового уровня, все преференции отпадут, возможно будут даже введены санкции, как минимум торговые. Тогда старая экономика пострадает еще больше, и все будет делаться так, чтобы представители российских сил получили ее за бесценок.

В данном случае потребуется очень большая поддержка со стороны европейских кругов. А как ее получить стране, которая даже не является членом ЕС? Этот очень привлекательный сценарий с точки зрения политики экономически рискованный. И как раз в этом случае можно ожидать масштабного кризиса.

Гражданское общество Беларуси удивило весь мир уровнем своей самоорганизации, но все-таки ее при подобном сценарии развития может не хватить, чтобы предотвратить крупное перераспределение собственности. Ведь в нем будут задействованы очень корыстные и мощные внешние, а также внутренние интересы.

Сейчас последние боятся того, что их самих посадят, а в условиях демократии этот элемент страха уйдет, и тогда они смогут достаточно быстро получить доступ к реальным активам. И в этой ситуации возможно и падение ВВП, и падение цен на собственность — продавать придется за бесценок, потому как иначе ее никто не купит.

(скарочана)

Новость с сайта: gazetaby.com

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: leo592202@gmail.com Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V), Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 29.09.2020 у 18.18
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.